

Dieđut dutnje geas lea duođastuvvon ESBL dahje CPO

Don oažžot dán dieđu danin go dus lea duođastuvvon ESBL dahje CPO ovtta iskosis váldojuvvon dearvvašvuodabálvalusas. Dás oažžot eambbo dieđuid mii ESBL ja CPO lea, ja mo dat dutnje váikkuha.

Mat leat ESBL- dahje CPO-bakteriijat?

ESBL-as leat iešvuodat mat dahket ahte bakteriijain lea vuostálastinnávccat iešgudetlágan antibiohtaid vuostá. CPO-as leat bakteriijat main leat vel eambbo vuostálastinnávccat antibiohtaid vuostá go bakteriijain main lea ESBL. Olbmuiin gávdnojit ESBL- ja CPO-bakteriijat dávjjimusat čualis Jus dus leat bakteriijat main lea ESBL dahje CPO čualis vaikko it leat buohcci dahje dus eai leat makkárge dávdamearokat, de gohčoduvvo dat leat ESBL- dahje CPO-bakteriija guoddin. Don rehkenastojuvvot ESBL- dahje CPO-guoddin vaikko dat fuomášuvvui easka infekšuvnna oktavuodas.

Leago váralaš leat ESBL- dahje CPO-guoddi?

Eatnasat geat leat ESBL- dahje CPO-guoddit eai oaččo infekšuvnnaid, eaige šatta buohccit bakteriijaiguin. Jus oaččut infekšuvnna ESBL- dahje CPO bakteriijaiguin, de dan sáhtá leat váddáset dikšut go eará infekšuvnnaid maid leat seamma sortat bakteriijat.

Mo njoammu ESBL- ja CPO-bakteriija?

ESBL- ja CPO-bakteriijat gávdnojit čualis ja bohtet olggos earána mielde. Bakteriijat sáhttet darvánit giedaide maŋnel hivsset mannama dahje jus guoskat earánii. Dakko bokte sáhttet njoammut eará olbmuide, juogo njuolgga oktavuodas dahje dávviriid ja duolbbažiid bokte, ovdamearka dihte uksageavjjain dahje eará duolbadasain mat leat

Maid sáhtán dahkat eastadan dihte njoammuma earáide

- Basa giedaid bures sáibočázis:
 - ovdal go rahkadat borramuša dahje ovdal go boradat.
 - maŋnel hivssetmannama.
 - maŋnel go leat guoskan rumašgolgošiid, ovdamearka dihte go leat dikšon háviid, guoskkan cissabussii dahje kateterii.
 - go oidno ahte giedat leat duolvasat
 - ovdal ja maŋnel go guossástalat buohcceviesu, buohcceruovttu dahje eará dearvvašvuodabálvalusaid.
- Basa sihkaldagaid ja seangagávnniid 90°C jus dat girdet dan.
- go du ruoktu bassojuvvo , basa maid ukša-skábegeavjjaid, skábegeavjjaid ja eará sajiid maid dávjá guoskkaha.

Sáhtán go mannat mánáidgárdái, skuvlii dahje bargui jus lean ESBL- dahje CPO-guoddi?

ESBL- dahje CPO-guoddi mánát sáhttet manat mánáidgárdái ja skuvlii ja oassálastit asttuáiggedoaimmaide ja stoahkamiidda nu mo dábálaččat.

Don sáhtát maid mannat bargui nu mo dábálaččat vaikko leat ESBL- dahje CPO-guoddi.

Muitte čuovvut rávvagiid unnidan dihte vára njoammudit earáide, nugo badjelis lea čilgejuvvon.

Geaidda galgan diedihit ahte lean ESBL- dahje CPO-guoddi?

Atte dieđu ahte leat ESBL- dahje CPO-guoddi go oažžut dearvvašvuodadivššu, ovdamearka dihte go leat doaktára luhtte dahje čálihuuvot sisa buohccevissui dahje buohcceruktui. Diehtu ahte leat ESBL dahje CPO-guoddi registrerejuvvon maid du pasieanttajournálii.

Dat veahkeha dearvvašvuoda bargiid eastadit njoammuma viidánit ja válljet rievttis divššu jus oažžut infekšuvnna.

Jus du guoibmi dahje earát du dálus dárbbasit dearvvašvuodadivššu, berrejit sii diedihit dearvvašvuodabálvalussii ahte sii orrot ovttá dálus ESBL- dahje CPO-guoddiin.

Don it dárbbat diedihit bargoaddái, mielbargiide, olbmáide, skuvlii dahje mánáidgárdái ahte leat ESBL- dahje CPO-guoddi.

Mii dáhpáhuvvá jus šattan buohccevissui dahje buohcceruktui?

Jus don leat ESBL- dahje CPO-guoddi de sáhtta leat dárbbaslaš bidjat eastadanbijuid johtui dalle go leat buohcceviesus dahje buohcceruovttus vai unnida vára njoammudit earáid. Makkár doaibmabijut leat áigeguovdilát vuolga das makkár dilli lea. Dat sáhttet ovdamearkka leat:

- Sierra latnja ja hivsset
- Dearvvašvuodabargit geavahit njoammuneastadanreaidduid nugo suorbmafáhcaid, readju ja njálbmeseuoji
- Dávjjibut bassat lanjaid ja reaidduid.
- Buohcceviesus sáhtta dárbu leat isolašuvnnas. Dat mearkkaša ahte oaččut dieđu orrut iežat lanjas ja itge sáhtte geavahit oktasašlanjaid dahje leat lahka eará pasieanttaid.

Vaikko lea dárbu njoammunsuddjenbijuide de lea dus riekti seamma dearvvašvuodadikšui go eará pasieanttain.

Sáhtán go beassat eret ESBL- dahje CPO-bakteriijain?

Soapmásiin jávká árvideamis guoppar mánuid dahje jagiid geahčen. Dábálaččat ii leat dárbu váldit dárkkistaniskosiid.

Leat go dus gažaldagat ESBL dahje CPO birra, de sáhtát gulahallat iežat doaktáriin.

